

Καθηγητής ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Κοσμήτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟ ΛΙΒΑΔΑΡΑ*

Πολύκλαυστε συνάδελφε.

Δάκρυα πολλὰ προκάλεσες στοὺς φίλους. Συγκλονισμὸς σὲ φίλους καὶ ἔχθρους. Ἀλλὰ τίς ἐστι φίλος ἢ ἔχθρὸς μπροστὰ στὸ μυστήριο τοῦ θανάτου;

Ἡ ζώῃ σου ἥταν τραχεῖα καὶ ἀγχώδης. Ἐδειχνες ἀνασφάλεια καὶ προσπαθοῦσες νὰ βρεῖς ἔρεισμα νὰ κρατηθεῖς. Ὁσο ζοῦσε ἢ μητέρα σου ἔνοιωθες καποια γαλήνη.

Στὴν ἐπιστημονικὴ σου ἐνασχόληση στὸν κόσμο τῶν Λεξικῶν, στὰ πολυποίκιλα φιλολογικὰ προβλήματα, σὲ ἀτέρμονες ἑρμηνευτικὲς προσπάθειες καὶ σχολιασμοὺς κειμένων εἵρισκες ἔνα πολὺ γοητευτικὸ ἐντρύφημα.

Ἐκλέισες τὴν Σχολὴν μας μὲ τὴν διδασκαλία σου, τὴν ἐπιστημονικὴ σου προσφορὰ καὶ τὸ διοικητικό σου ἔργο.

Στὸν «Παρνασσό» βρῆκες ἐκλεκτοὺς φίλους· ὅσο καὶ ἀν οἱ σχέσεις μὲ τοὺς ἄλλους (μὲ τὴν εἰλικρίνεια, τὸν αὐθορμητισμὸ καὶ τὴν παρρησία ποὺ σὲ διέκριναν) ἡσαν τρυφερὲς ἀλλὰ καὶ θυελλώδεις. Στὴ μοναξιά σου ζητοῦσες τὴν φύση.

Δὲν εἶχες τὴν θαλπωρὴ τῆς οἰκογενείας. Κατέφευγες στὴν ἐκκλησία γιὰ ψυχὴν ἀνάταση. Ἐκεὶ ἤρεμοῦσε λίγο ἢ πολυτάραχη ψυχὴ σου. Εἶχες γνήσια εὐσέβεια, ἀταλάντευτη πίστη.

Τὰ τελευταῖα χρόνια ζοῦσες μὲ τὴν ἀγωνία τοῦ Συνεδρίου Κλασσικῶν Σπουδῶν ποὺ γίνεται κάθε 5 χρόνια καὶ πρώτη φορὰ στὴ χώρα μας.⁴ Ἡ Προεδρία αὐτοῦ τοῦ Συνεδρίου σὲ ἐγέμισε ἀγωνία καὶ ὑπέσκαψε τὴν ὑγεία σου. Καθημερινὰ βασανιστικὰ ἔρωτήματα: Πῶς θὰ βρεθοῦν χρήματα, ποῖοι θὰ συμμετάσχουν, τί θὰ ἀνακοινώσουν, θὰ ὑπάρξει ίκανοποιητικὴ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσώπευση στὸ θέμα τῆς Μακεδονίας: Σὲ συνεῖχε διαρκῶς τὸ αἴσθημα τοῦ ἀνικανοποιήτου.

* Εξεφωνήθη τὴν 11.3.1999 στὸν 'Ι. Ναὸν Ἀγίου Γεωργίου Καρύτση, κατὰ τὴν ἔξοδο τοῦ ἀκολουθία.

Αύτὰ καὶ ὄλλες λεπτομέρειες δὲν σὲ ἀφηγην νὰ ἡρευμήσεις. "Ησουν ἀνή-
συχος καὶ τὸ τόνιζες μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα. "Ησουν ἀπαραμάθητος μὲ
τὴν ἔντονη καὶ συνειδητὴ βίωση τοῦ θανάτου ποὺ διαρκῶς τὸν ὑπενθύμιζες
ώς ἐπικείμενο καὶ ἐγέμιζες ὅλους μὲ μελαγχολία καὶ ἀπόγνωση.

Τώρα ἀναπαύθηκες. 'Ἐν τῷ φωτὶ τοῦ Κυρίου τὸ ἄνθος μαραίνεται καὶ
τὸ ὄντα παρέρχεται. Τὸ βρῆκες αὐτὸ καὶ στὸν Πίνδαρο καὶ στὴν Ἐκκλησια-
στική μας ὑμνολογία, σ' αὐτὴ τὴν Νεκρώσιμη ἀκολουθία ποὺ ἀκούσαμε πρὸ
δλίγου μὲ δέος καὶ ἐπίδια. 'Ἐκ μέρους τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπι-
στημάτου καταθέτω μὲ συντριβὴ αὐτὸ τὸ στεφάνη στὸν ἐκλεκτὸ συνάδελφο
που εἰσῆλθε στὸν χορὸ τῶν οὐρανίων πνευμάτων.

Σὲ μᾶς θὰ μείνει ἀπὸ τὴν μορφὴ καὶ τὴν γήινη παρουσία σου μία ἀνταύ-
γεια ἀπὸ τὸ φωτεινό σου βλέμμα καὶ κάτι ἀπὸ τὴν ἀγωνιστικότητα, τὴν
καρτερία καὶ καλωσύνη σου.